

Bryssel den 10.7.2015
COM(2015) 327 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET
OM EUROPEISKA UNIONENS UPPLÅNING OCH UTLÅNING UNDER 2014

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Europeiska unionens utlåningsverksamhet	3
2.1.	Betalningsbalansfaciliteten	3
2.2.	Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM).....	5
2.3.	Makroekonomiskt stöd.....	6
2.4.	Euratomlånefaciliteten	9
3.	Europeiska unionens upplåningsverksamhet	9
3.1.	Betalningsbalansstöd.....	10
3.2.	Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM).....	10
3.3.	Makroekonomiskt stöd.....	11
3.4.	Euratom.....	12
4.	Europeiska investeringsbanken.....	12
4.1.	EIB:s utlåning.....	12
4.2.	EIB:s upplåning.....	13
5.	Att säkra finansiell stabilitet i euroområdet	13
5.1.	Lånefaciliteten till förmån för Grekland	13
5.2.	EFSF.....	14
5.3.	Europeiska stabilitetsmekanismen, ESM.....	14

1. INLEDNING

Kommissionen ska varje år informera Europaparlamentet och rådet om hur EU:s olika låneinstrument har använts.

I denna rapport beskrivs utlåningstransaktionerna inom varje instrument, tillsammans med motsvarande upplåning.

Tabell 1: Utvecklingen för Europeiska unionens totala transaktioner (utestående kapitalbelopp i miljoner euro)

	EKSG i.l. 1) 2)	Euratom 1)	Betalnings balansstöd	Makroeko nomiskt stöd (MFA)	Europeiska finansiella stabiliserin gsmekanis men (EFSM)	Totalt
2010	219	466	12 050	500		13 235
2011	225	447	11 400	590	28 000	40 662
2012	183	423	11 400	545	43 800	56 351
2013	179	386	11 400	565	43 800	56 330
2014	192	348	8 400	1 829	46 800	57 569

1) Växelkursen är från den 31 december varje år.

2) Europeiska kol- och stålgemenskapen är avvecklad sedan 2002. Den sista obligation som emitterades av EKSG förfaller 2019.

2. EUROPEISKA UNIONENS UTLÅNINGSVVERKSAMHET

Kommissionen ger finansiellt stöd till tredjeländer och medlemsstater i form av bilaterala lån som tas upp på kapitalmarknaderna och garanteras genom EU:s budget, med stöd av rådets rättsakter eller Europaparlamentets och rådets gemensamma rättsakter, beroende på vilka mål som eftersträvas¹. Kommissionen och den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik, biträdd av Europeiska utrikestjänsten, ska garantera att det finansiella stödet till tredjeländer är i linje med de övergripande målen för EU:s yttre åtgärder.

2.1. Betalningsbalansfaciliteten

Betalningsbalansstöd enligt artikel 143 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och rådets förordning (EG) nr 332/2002 av den 18 februari 2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstater

¹ För en detaljerad presentation av kommissionens upp- och utlåningsverksamhet hänvisas till följande webbplats: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/index_en.htm

betalningsbalans² (betalningsbalansförordningen) ges i form av medelfristiga lån från EU. Stödet beviljas i allmänhet i förening med finansiering från IMF och andra multilaterala långivare, t.ex. Europeiska investeringsbanken (EIB), Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och Världsbanken.

Betalningsbalansstöd beviljas från fall till fall av rådet som ska fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet. Möjliga mottagare är medlemsstater utanför euroområdet som har drabbats av allvarliga betalningsbalansproblem. Stöd av denna typ syftar till att lindra den mottagande medlemsstatens svårigheter att erhålla extern finansiering och återställa en hållbar betalningsbalanssituation. Medlen frigörs förutsatt att de ekonomisk-politiska villkor som rådet beslutat om – i samråd med ekonomiska och finansiella kommittén – och som kommissionen och den mottagande medlemsstaten har enats om har uppfyllts och att ett samförståndsavtal undertecknas innan låneavtalet ingås. Överensstämmelsen med villkoren i anpassningsprogrammet kontrolleras löpande, och är ett villkor för ytterligare delutbetalningar. Kommissionen lånar på EU:s vägnar upp de medel som krävs på kapitalmarknaderna.

Kommissionen ska regelbundet rapportera till ekonomiska och finansiella kommittén och till rådet om genomförandet av betalningsbalansförordningen.

Betalningsbalansfaciliteten återaktiverades under 2008 som ett svar på den internationella ekonomiska och finansiella krisen, och taket höjdes i december 2008 från 12 miljarder euro till 50 miljarder euro enligt beslut i maj 2009³ för att göra det möjligt för EU att snabbt reagera på en eventuell ytterligare begäran om betalningsbalansstöd. Per den 31 december 2014 hade låneåtaganden på totalt 16,6 miljarder euro utställts till förmån för Ungern⁴, Lettland⁵ och Rumänien⁶, varav 13,4 miljarder hade betalats ut.

År 2013 antog rådet ett andra program för förebyggande finansiellt stöd till Rumänien⁷ på upp till 2 miljarder euro. Utbetalningar får begäras till och med den 30 september 2015.

Under 2014 skedde inga utbetalningar inom ramen för betalningsbalansstödet. Det totala utestående kapitalbeloppet vid slutet av 2014 var 8,4 miljarder euro.

² EGT L 53, 23.2.2002, s. 1.

³ Rådets förordning (EG) nr 431/2009 av den 18 maj 2009 om ändring av förordning (EG) nr 332/2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans (EUT L 128, 27.5.2009, s. 1).

⁴ Rådets beslut 2009/102/EG av den 4 november 2008 om medelfristigt ekonomiskt gemenskapsstöd till Ungern (EUT L 37, 6.2.2009, s. 5).

⁵ Rådets beslut 2009/290/EG av den 20 januari 2009 om medelfristigt ekonomiskt gemenskapsstöd till Lettland (EUT L 79, 25.3.2009, s. 39).

⁶ Rådets beslut 2009/459/EG av den 6 maj 2009 om medelfristigt ekonomiskt gemenskapsstöd till Rumänien (EUT L 150, 13.6.2009, s. 8).

⁷ Rådets beslut (2013/531/EU) av den 22 oktober 2013 om tillhandahållande av förebyggande medelfristigt finansiellt EU-stöd till Rumänien (EUT L 286, 29.10.2013, s. 1).

Tabell 2: Betalningsbalansstöd per den 31 december 2013 (i miljarder euro)

Land	Beslutat belopp	Utbetalat belopp	Återbetalt belopp	Utestående belopp	Lånens genomsnittliga löptid (år)
Ungern	6,5	5,5	4,0	1,5	5,0
Lettland	3,1	2,9	1,0	1,9	6,6
Rumänien	5,0	5,0	0	5,0	7,0
Rumänien (förebyggande)	2,0	0	0	0,0	0
Totalt	16,6	13,4	5,0	8,4	

Transaktioner sedan den 31 december 2014

I januari 2015 återbetalade Lettland 1 200 miljoner euro och Rumänien 1 500 miljoner euro, vilket minskar det totala utestående kapitalet till 5 700 miljoner euro.

Mera fakta om de transaktioner som ägt rum inom betalningsbalansstödet finns på http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/balance_of_payments/index_en.htm

2.2. Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM)

Rådets förordning (EU) nr 407/2010 av den 11 maj 2010 om inrättandet av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism (EFSM) grundades på artikel 122.2⁸ i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. EFSM backas upp helt och hållet av EU-budgeten, och har en total utlåningskapacitet på upp till 60 miljarder euro.

Möjliga mottagare av EFSM-stöd är medlemsstater inom euroområdet som har drabbats av allvarliga försämringar av de internationella ekonomiska och finansiella förutsättningarna. Mekanismen får bara aktiveras förutsatt att politiska villkor är uppfyllda inom ramen för ett ekonomiskt och finansiellt anpassningsprogram i enlighet med ett samförståndsavtal som har ingåtts mellan kommissionen och den mottagande medlemsstaten. Här gäller i princip samma beslutsprocess som för betalningsbalansstödet. Bedömningen av de finansiella behoven och den regelbundna övervakningen av programmets genomförande utförs av kommissionen i samråd med Europeiska centralbanken (ECB), minst en gång i halvåret när det gäller de allmänna ekonomisk-politiska villkoren i anpassningsprogrammet och var tredje månad för att kontrollera att medlemsstaten uppfyller de ekonomisk-politiska villkor som är kopplade till stödet. Alla eventuella ändringar som kan krävas i anpassningsprogrammet ska diskuteras med den mottagande medlemsstaten. Rådet ska, med kvalificerad majoritet och på kommissionens förslag, besluta om eventuella justeringar av de ursprungliga allmänna

⁸ Enligt artikel 122.2 i EUF-fördraget kan medlemsstater som har svårigheter till följd av osedvanliga händelser utanför deras kontroll beviljas ekonomiskt bistånd.

ekonomisk-politiska villkoren och godkänna det reviderade anpassningsprogram som har utarbetats av den mottagande medlemsstaten.

EFSM togs under 2011 i anspråk till förmån för Irland⁹ och Portugal¹⁰, med låneåtaganden på upp till 22,5 miljarder euro respektive 26 miljarder euro. De totala åtagandena, inberäknat den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF), IMF och andra medlemsstater, uppgår till 85 miljarder respektive 78 miljarder euro.

Tabell 3: Fördelningen av åtaganden (i miljarder euro)

Land	EFSM	EFSF	IMF	Övriga	Totalt
Irland	22,5	17,7	22,5	22,3*	85,0
Portugal	26,0	26,0	26,0		78,0
Totalt	48,5	43,7	48,5	22,3	163,0

*4,8 miljarder euro från andra medlemsstater (Förenade kungariket, Sverige, Danmark) samt 17,5 miljarder euro från den irländska staten (*Treasury and National Pension Reserve Fund*).

Sedan detta instrument börjat användas har minskning av räntemarginalen och förlängning av löptiderna antagits och tillämpats på alla lån.

I mars 2014 utbetalades 800 miljoner till Portugal och 800 miljoner euro till Irland (sista delutbetalningen).

I november 2014 utbetalades 400 miljoner euro till Portugal (sista delutbetalningen).

Det totala utestående beloppet är 46 800 miljoner euro vid utgången av 2014 (Irland: 22 500 miljoner euro, Portugal: 24 300 miljoner euro).

Irland fullbordade EU/IMF:s program för ekonomiskt stöd i februari 2014¹¹, medan Portugal kunde lämna programmet i juni 2014¹².

Mera fakta om de transaktioner som ägt rum inom EFSM finns på http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/balance_of_payments/index_en.htm

2.3. Makroekonomiskt stöd

Makroekonomiskt stöd (i tabeller även: *MFA*, för *macrofinancial assistance*) ges för att hjälpa kandidatländer till EU, potentiella kandidatländer och grannländer att lösa kortfristiga

⁹ Rådets genomförandebeslut nr 2011/77/EU av den 7 december 2010 om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Irland (EUT L 30, 4.2.2011, s. 34).

¹⁰ Rådets genomförandebeslut nr 2011/344/EU av den 30 maj 2011 om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Portugal (EUT L 159, 17.6.2011, s. 88).

¹¹ Rådets genomförandebeslut 2013/525/EU om ändring av rådets genomförandebeslut 2011/77/EU om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Irland (EUT L 282, 24.10.2013, s. 71).

¹² Rådets genomförandebeslut (2014/234/EU) av den 23 april 2014 om ändring av genomförandebeslut 2011/344/EU om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Portugal (EUT L 125, 23.4.2014, s. 75).

betalningsbalansproblem, stabilisera de offentliga finanserna, och för att uppmuntra dem att genomföra strukturreformer. Makroekonomiskt stöd beviljas på exceptionell och tillfällig bas och är förenat med strikta ekonomisk-politiska villkor. Makroekonomiska stödtransaktioner kompletterar i allmänhet IMF:s anpassningsprogram. Stödet kan ges i form av lån och/eller icke återbetalningspliktiga bidrag.

Om ett mottagarland inte uppfyller sina återbetalningsskyldigheter, får kommissionen aktivera garantifonden för åtgärder avseende tredjeländ¹³ så att återbetalningen av kommissionens motsvarande upplåning sker genom fondens medel¹⁴.

I fråga om det praktiska genomförandet av det makroekonomiska stödet till Ukraina, som godkändes 2010¹⁵, och som tillsammans med de tillgängliga medlen från en tidigare transaktion som godkändes 2002¹⁶ uppgår till 610 miljoner euro i lån, undertecknades samförståndsavtalet i samband med ett toppmöte mellan EU och Ukraina i februari 2013. Den första delutbetalningen på 100 miljoner euro gjordes i maj 2014 och den andra, som uppgick till 260 miljoner euro, gjordes i september 2014.

Den 14 april 2014 beslutade rådet att ställa ett makroekonomiskt stöd till Ukrainas förfogande¹⁷ i form av lån, till ett belopp av 1 miljard euro och med en löptid på högst 15 år för att täcka Ukrainas brådskande betalningsbalansbehov såsom de fastställs i regeringens ekonomiska program som understöds av IMF. Den första delutbetalningen på 500 miljoner euro gjordes i februari 2014 och den andra, också 500 miljoner euro, i december 2014.

Den 15 maj 2014 beslutade Europaparlamentet och rådet att bevilja Tunisien makroekonomiskt stöd på upp till 300 miljoner euro, helt och hållet i form av lån, för en maximal löptid på 15 år¹⁸.

Ingen utbetalning har skett under 2014 inom ramen för de beslut om makroekonomiskt stöd som antogs av Europaparlamentet och rådet 2013 för Georgien (46 miljoner euro, varav 23

¹³ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 av 25 maj 2009 om upprättande av en garantifond för åtgärder avseende tredje land (EUT L 145, 10.6.2009, s. 10). Inga betalningsinställelser har hittills registrerats när det gäller makroekonomiskt stöd som beviljas i form av lån.

¹⁴ EU-budgeten täcker visserligen återbetalningen av lånen i sista hand, men garantifonden fungerar som en likviditetsbuffert som skyddar EU-budgeten mot krav som följer av betalningsinställelser. För en utförlig rapport om hur fonden fungerar hänvisas till COM(2014) 214 och det bifogade arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar (SEC(2014) 129).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets beslut nr 388/2010/EU av den 7 juli 2010 om makroekonomiskt stöd till Ukraina (EUT L 179, 14.7.2010, s. 1).

¹⁶ Rådets beslut 2002/639/EG av den 12 juli 2002 om kompletterande makroekonomiskt stöd till Ukraina (EGT L 209, 6.8.2002, s. 22).

¹⁷ Rådets beslut 2014/215/EG av den 14 april 2014 om makroekonomiskt stöd till Georgien (EUT L 111, 15.4.2014, s. 85).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets beslut 534/2014/EU av den 15 maj 2014 om makroekonomiskt stöd till Tunisien (EUT L 151, 21.5.2014, s. 1).

miljoner i lån¹⁹), Kirgizistan (30 miljoner euro, varav 15 miljoner i lån²⁰) och Jordanien (180 miljoner euro, helt och hållet i lån²¹).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 778/2013/EU av den 12 augusti 2013 om ytterligare makroekonomiskt bistånd till Georgien (EUT L 218, 14.8.2013, s. 15).

²⁰ Europaparlamentets och rådets beslut 1025/2013/EU av den 22 oktober 2013 om makroekonomiskt stöd till Kirgizistan (EUT L 283, 25.10.2013, s. 1).

²¹ Europaparlamentets och rådets beslut 1351/2013/EU av den 11 december 2013 om makroekonomiskt stöd till Kungadömet Jordanien (EUT L 341, 18.12.2013, s. 4).

Transaktioner sedan den 31 december 2014

Den 10 februari 2015 gjordes den första delutbetalningen på 100 miljoner euro till Portugal.

Den 15 april 2015 beslutade Europaparlamentet och rådet att bevilja Ukraina ett tredje makroekonomiskt stöd i form av lån (betecknat III) till ett belopp på 1 800 miljoner euro²².

Den första delutbetalningen till Ukraina gjordes den 21 april 2015, till ett belopp på 250 miljoner euro, och på samma dag skedde också den första delutbetalningen till Georgien (10 miljoner euro).

Den första delutbetalningen till Tunisien (100 miljoner euro) gjordes den 7 maj 2015.

Mer detaljerade uppgifter om det makroekonomiska stödet redovisas i kommissionens årsrapporter till rådet och Europaparlamentet om genomförandet av makroekonomiskt stöd till tredjeländer²³. http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/macros-financial_assistance/index_en.htm. http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/macros-financial_assistance/index_en.htm.

2.4. Euratomlånefaciliteten

Euratomlånefaciliteten kan användas för att finansiera projekt i medlemsstater (rådets beslut 77/270/Euratom) eller i vissa tredjeländer (Ukraina, Ryssland eller Armenien) (rådets beslut 94/179/Euratom).

År 1990 fastställde rådet en lånegrens på 4 miljarder euro. Av dessa har 3,7 miljarder euro beslutats och 3,4 miljarder euro utbetalats. Enligt rådets beslut om utlåningstaket (77/271/Euratom, i dess ändrade lydelse) ska kommissionen underrätta rådet så snart det undertecknade beloppet uppgår till 3,8 miljarder euro, och vid behov föreslå ett nytt utlåningstak.

Kommissionen antog 2013 beslut C(2013) 3496 om beviljande av upp till 300 miljoner euro för Euratomlån till Ukraina, för program som syftar till att säkerhetsuppgradera kärnkraftverk. Lånebeloppet kommer att frigöras när alla effektivitetskriterier är uppfyllda på ett tillfredsställande sätt.

3. EUROPEISKA UNIONENS UPPLÅNINGSVERKSAMHET

För att finansiera den utlåning som rådet beslutat om har kommissionen fått befogenhet att ta upp lån på kapitalmarknaden både på Euratoms och Europeiska unionens vägnar. Upp- och utlåning genomförs som s.k. back-to-back-transaktioner, vilket garanterar att EU:s budget inte belastas av ränte- eller valutarisker²⁴. Utestående upplåning motsvaras således av utestående utlåning.

²² Europaparlamentets och rådets beslut 2015/601/EU av den 15 april 2015 om makroekonomiskt stöd till Ukraina (EUT L 100, 17.4.2015, s. 1).

²³ COM(2014) 372 och SWD(2014) 193

²⁴ EFSM-förordningen ger utrymme för förfinansiering eftersom den ger kommissionen befogenhet ”att ta upp lån på kapitalmarknaderna eller hos finansinstitut vid lämpligast tidpunkt mellan planerade utbetalningar för att optimera finansieringskostnaden och upprätthålla sitt rykte som unionens

3.1. Betalningsbalansstöd

Under 2014 togs det inte upp några lån inom ramen för denna facilitet.

Det totala belopp som tagits upp för betalningsbalansstödet är 8,4 miljarder euro vid utgången av 2014.

3.2. Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM)

Under 2014 uppbringades ett totalbelopp på 3 miljarder euro i två transaktioner. 2,6 miljarder euro i referensobligationer emitterades i mars 2014 (förfaller den 4 april 2024, till en kupongränta på 1,875 %) till stöd för Irland och Portugal, som en del av dessa medlemsstaters ekonomiska stöd inom ramen för den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen.

I november 2014 emitterades en obligation på 660 miljoner euro (löptid till den 4 oktober 2029, kupongränta 1,375 %). Av detta belopp användes 400 miljoner euro för att finansiera den sista utbetalningen till Portugal inom ramen för EFSM.

Dessa EU-obligationer mötte stark efterfrågan på marknaden, vilket ofta resulterade i övertecknade orderböcker. Alla viktiga investerargrupper och särskilt långsiktiga investerare (investeringsfonder, kapitalförvaltare, försäkrings- och pensionsfonder) såväl som offentliga institut köpte dessa EU-obligationer.

Utvecklingen på andrahandsmarknaden för obligationerna var positiv och bekräftade EU:s starka ställning som en förstklassig emittent av referensobligationer. Enligt beräkningarna och den information som kommit in från 22 banker uppgick under 2014 omsättningen på andrahandsmarknaden för EU:s referensobligationer till 26,3 miljarder euro (vilket kan jämföras med 31 miljarder euro 2013).

Det totala utestående belopp som tagits upp för EFSM var 46,8 miljarder euro vid 2014 års utgång.

Tabell 4: Riktade emissioner av EU-obligationer under 2014 (miljoner euro):

Land	Emissionsdag	Förfalldag	Belopp
Irland (800), Portugal (1 800)	25.3.2014	4.4.2014	2 600
Portugal (400) ²⁵	12.11.2014	4.10.2029	400
Totalt			3 000

värdepappersutfärdare på marknaderna". Alla resulterande ägandekostnader ska emellertid betalas av låntagaren.

²⁵

Tillsammans med 260 miljoner euro till makroekonomiskt stöd till Ukraina. se 3.3 nedan

3.3. Makroekonomiskt stöd

Under 2014 genomfördes framgångsrikt fyra upplåningstransaktioner för att finansiera makroekonomiskt stöd till Ukraina: 100 miljoner euro den 20 maj, 500 miljoner euro den 17 juni, 260 miljoner euro den 12 november och 500 miljoner euro den 3 december.

Den första delutbetalningen på 100 miljoner euro inom det första makroekonomiska stödet euro skedde i februari 2014. Detta finansierades genom ett kapitaltillskott inom den tioåriga EU-obligation på 2,6 miljarder euro som utfärdades i mars (se avsnitt 3.2), vilken utökades till 2,7 miljarder euro.

Den första delutbetalningen (500 miljoner euro) av det andra makroekonomiska stödet skedde i juni 2014. Finansieringen skedde med medel från EU:s 10-åriga obligation på 2,6 miljarder euro, som utökades i värde med 100 miljoner euro i maj, vilket förstärkte likviditeten till ett utestående belopp på sammanlagt 3,2 miljarder euro.

Den andra delutbetalningen (260 miljoner euro) av det första makroekonomiska stödet gjordes i februari 2014. Detta belopp täcktes av den obligation på 660 miljoner euro som emitterades i november 2014 (se avsnitt 3.2). Medlen under obligationen togs också i anspråk i december, för att finansiera den andra delutbetalningen (500 miljoner euro), vilket innebar en ökning till sammanlagt 1,16 miljarder euro. För att vara en EU-emission gav denna utökning av obligationens omfattning en historiskt rekordlåg avkastning på 1,363 %.

Det totala utestående beloppet för makroekonomiskt stöd är 1 828,6 miljoner euro vid utgången av 2014.

Tabell 5: EU:s upplåningstransaktioner för MFA 2014 (miljoner euro):

Land	Beskrivning	Emissionsdag	Förfalldag	Belopp
Ukraina	Ukraina (MFA I) 1:a delutbetalningen	20/05/2014	04/04/2024	100
Ukraina	Ukraina (MFA II) 1:a delutbetalningen	17/06/2014	04/04/2024	500
Ukraina	Ukraina (MFA I) 2:a delbetalningen	12/11/2014	04/10/2029	260
Ukraina	Ukraina (MFA II) 2:a delbetalningen	03/12/2014	04/10/2029	500

Totalt				1 360
---------------	--	--	--	--------------

3.4. Euratom

Det förekom ingen upplåning för Euratom under 2014.

4. EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN

4.1. EIB:s utlåning

EIB tillhandahåller finansiering antingen *direkt* till enskilda investeringsprojekt eller *genom finansiella mellanhänder* till relativt småskaliga projekt som små och medelstora företag eller lokala myndigheter och kommuner genomför. EIB tillhandahåller också lånegarantier, tekniskt bistånd och riskkapital.

Under 2014 undertecknade EIB en total finansieringsvolym på 77 miljarder euro (jämfört med 71,7 miljarder euro 2013).

EIB:s finansieringsverksamhet påverkar EU-budgeten i de fall då den förenas med EU-garantier. Så är fallet för följande instrument:

- EIB-finansiering som genomförs enligt mandatet för utlåning till tredjeland (omfattande föranslutningsländerna samt grannskaps- och partnerskapsländer, länder i Asien och Latinamerika samt Sydafrika). Sådan finansiering omfattas av en garanti från EU:s budget som täcker risker som avser statsskulden eller risker av politisk natur. Kommissionen kommer att lägga fram en särskild rapport om EIB:s externa utlåning 2014 under andra halvåret 2015.
- Instrument för riskdelning som innebär att EU:s budget används för att stödja strategier inom EU (t.ex. finansieringsinstrumentet för riskdelning för forsknings- och utvecklingsprojekt och initiativet om projektobligationer).

År 2014 uppgick EIB:s finansiering i EU:s medlemsstater till 69 miljarder euro, eller 90 % av EIB:s totala utlåning. Under samma år undertecknades avtal till ett sammanlagt värde av 7,8 miljarder euro utanför EU, varav 4,1 miljarder euro täcks av en EU-garanti till EIB som ska täcka förluster vid finansieringstransaktioner till stöd för investeringsprojekt utanför unionen (nedan kallad *EU-garantin*).

EU-garantin, som beviljats enligt beslut 1080/2011/EU till och med den 31 december 2013, förlängdes automatiskt med sex månader eftersom ett nytt beslut om beviljande av EU-garantin för EIB:s finansieringstransaktioner utanför EU ännu inte hade antagits.

Det nya beslutet om beviljande av en EU-garanti för EIB:s finansieringstransaktioner utanför EU²⁶ antogs av Europaparlamentet och rådet den 16 april 2014. Omfattningen av de totala mandaten uppgår till 27 miljarder euro (plus ett ytterligare frivilligt belopp på 3 miljarder euro). Beslut om att aktivera hela eller delar av det frivilliga beloppet ska fattas av

²⁶ Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU av den 16 april 2014 om beviljande av en EU-garanti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till och lånegarantier för projekt utanför unionen (EUT L 135, 8.5.2014, s. 1).

Europaparlamentet och rådet enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och bygga på resultaten av halvtidsöversynen.

4.2. EIB:s upplåning

Med tanke på de ostadiga marknadsförutsättningarna låg verkställanderisken kvar på en hög nivå under året, särskilt för stora referenstransaktioner. Den fortsatt starka efterfrågan på EIB:s obligationer innebar i första skedet att spreaden minskade för obligationer med kortare löptid, särskilt i euro. Kreditvärderingsinstituten behöll kreditbetyget AAA för banken, vilket motiverades av det kapitaltillskott som skedde 2012.

För 2014 uppgick EIB:s upplåningstransaktioner till sammanlagt 61,6 miljarder euro med en genomsnittlig löptid på 7,2 år.

5. ATT SÄKRA FINANSIELL STABILITET I EUROOMRÅDET

Som respons på den globala ekonomiska och finansiella krisen har rådet och medlemsstaterna i euroområdet fattat beslut om ett åtgärds paket som syftar till att bevara den finansiella stabiliteten i euroområdet och inom EU som helhet. Dessa åtgärder beskrivs nedan, och garanteras inte genom EU-budgeten. Mer information om de finansieringsfaciliteter som erbjuds återfinns på http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/index_en.htm

5.1. Lånefaciliteten till förmån för Grekland

Efter euroområdets finansministrars enhälliga beslut den 2 maj 2010²⁷ att ge stöd till Grekland inrättades ett treårigt program, gemensamt med IMF, med ett finansiellt paket på upp till 110 miljarder euro för att hjälpa Grekland, förenat med strikta politiska villkor²⁸ som kommissionen och IMF, i samarbete med ECB, förhandlade fram med de grekiska myndigheterna. Inom ramen för detta första program beviljas lån på 52,9 miljarder euro av euroområdets medlemsstater respektive 20,1 miljarder euro av IMF. De finansiella villkoren i faciliteten justerades på nytt i december 2012 (förlängning av den längsta tillåtna löptiden, minskning av marginalen).

Den 14 mars 2012 godkände euroområdets finansministrar och IMF ett andra ekonomiskt anpassningsprogram, vilket innebar ett tillskott på 130 miljarder euro till de medel som inte hade betalats ut från det första programmet. Inom detta andra program uppgår därför det totala ekonomiska stödet till 164,5 miljarder euro, varav IMF bidrar med 19,8 miljarder euro. Medan det första programmet utformades som ett borgenärsavtal med sammanlagda bilaterala lån från de stödjande medlemsstaterna i euroområdet, där kommissionen stod för samordning och förvaltning, finansieras det andra programmet via den europeiska finansiella stabilitetsfaciliteten.

²⁷ Stödet ges via bilaterala lån från de övriga medlemsstaterna i euroområdet, som kommissionen centralt lägger samman, på de villkor som fastställs i deras uttalande av den 11 april 2010.

²⁸ De viktigaste villkoren för politiska åtgärder fastställs i rådets beslut av den 10 maj 2010 riktat till Grekland i syfte att förstärka och skärpa den finanspolitiska övervakningen samt förelägga Grekland att vidta de åtgärder för att minska underskottet som anses nödvändiga för att komma till rätta med situationen med ett alltför stort underskott (2010/320/EU). Dessa villkor förtydligades i ett samförståndsavtal som ingicks mellan de grekiska myndigheterna och kommissionen på euroområdets medlemsstaters vägnar.

5.2. EFSF

Den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF) inrättades av medlemsstaterna i euroområdet som ett av dem ägt Luxemburgbaserat bolag, och utformades som en tillfällig räddningsmekanism för utlåning till medlemsstater i euroområdet som befann sig i svårigheter, genom att man genom EFSF kunde emittera obligationer garanterade av medlemsstaterna i euroområdet. I oktober 2010 beslöts det sedan att inrätta en permanent räddningsmekanism, Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM), som trädde i kraft den 27 september 2012. **Från och med den 1 juli 2013** bidrar EFSF inte längre till nya finansieringsprogram eller nya låneavtal. Dock har EFSF fortfarande insatser pågående för Grekland, Portugal och Irland, där faciliteten utgör formell långgivare (tillsammans med Internationella valutafonden [IMF] och vissa medlemsstater).

5.3. Europeiska stabilitetsmekanismen, ESM

Från och med den 1 juli 2013 blev ESM den permanenta mekanism som ska användas för att hantera nya ansökningar om ekonomiskt bistånd från medlemsstater i euroområdet.

Den har en faktisk utlåningskapacitet på 500 miljarder euro. Det totala tecknade kapitalet uppgår till 704,8 miljarder euro, med ett inbetalt kapital från euroområdets medlemsstater på totalt 80,5 miljarder euro och ett infordringsbart kapital på 624,3 miljarder euro.

ESM (tillsammans med IMF) har gett ekonomiskt stöd för att hantera obalanserna i Cyperns finanssektor. Kommissionen har också beviljat ekonomiskt stöd till den spanska regeringen för rekapitalisering av landets banksektor.